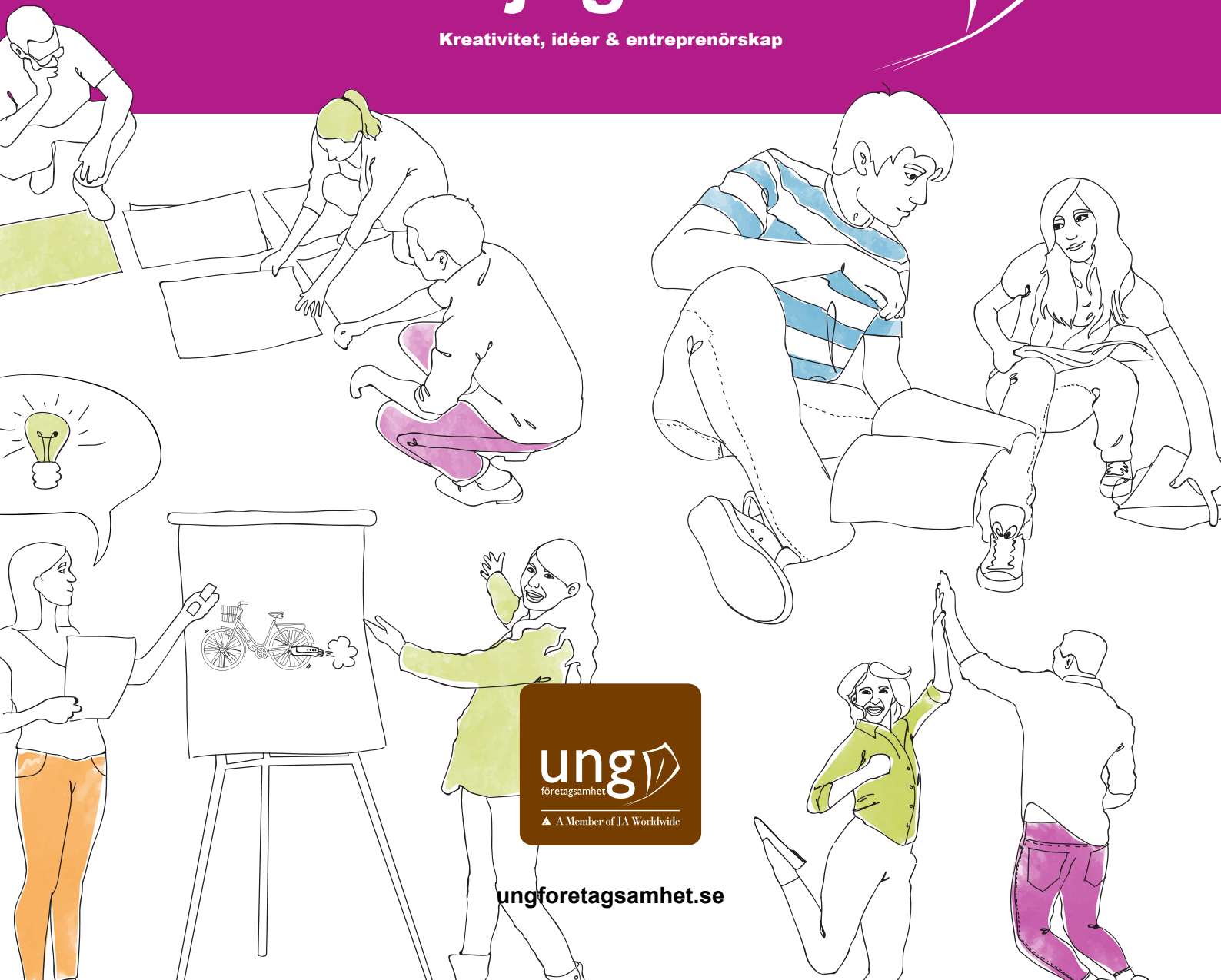

Lärohandledning

Se möjligheterna

Kreativitet, idéer & entreprenörskap

ung
foretagsamhet

▲ A Member of JA Worldwide

ungforetagsamhet.se

Innehållsförteckning

Förord	5
Om läromedlet	6
Kopplingar till Lgr 11	8
Planeringsverktyg	10
Formativ matris: Entreprenörskap	12
Tilläggsaktivitet: It's my Future	13
Modul 1: Vad är en entreprenör?	14
Tilläggsaktivitet: Möte med en entreprenör	17
Modul 2: Se behov & hitta lösningar	18
Modul 3: Tänka nytt & kreativt	24
Modul 4: Presentera sina idéer	28
Tilläggsaktivitet: Idéer som gör det möjligt	33
Modul 5: Drivkraft & samarbete	34

Förord

Vi sätter stort värde på att du vill samarbeta med oss på Ung Företagsamhet och genomföra *Se möjligheterna*. Läromedlet riktar uppmärksamhet mot de egenskaper och de kompetenser som kännetecknar många entreprenörer. Eleverna kommer att få träning i att utveckla sina egna entreprenöriella kompetenser genom olika kreativitetssuppgifter, spel och muntliga presentationer.

Entreprenöriella egenskaper är något som alla har och använder sig av dagligen och det går att träna upp dessa förmågor ytterligare. Företagsamhet och entreprenörskap handlar inte bara om att starta företag utan om att vara aktiv, medveten och framåt, oavsett vad man väljer att göra. Entreprenörskap skrevs in i läroplanen för grundskolan 2011. För Ung Företagsamhet betyder entreprenörskap att ta sig för något, att vara kreativ och framåt.

Det här läromedlet handlar om att träna upp sina entreprenöriella egenskaper så att man ökar sina chanser att nå dit man vill. Att våga tro på sig själv och sin idé. Att vara en entreprenör är inget yrke, däremot är det ett bra samlingsnamn på de personer som ser till att göra något av sina förutsättningar och målsättningar i livet. I *Se möjligheterna* får du möta entreprenörer som vågat ta klivet och förverkligat sina idéer i företagande som de idag livnär sig på.

Att få möjlighet att se andra växa är något som ger energi i min vardag. Att få vara den som ger den där lilla knuffen i rätt riktning och sedan följa utvecklingen är fantastiskt. Det här läromedlet är till alla er som vill vara med och påverka utvecklingen i Sverige.

Lycka till med arbetet!

Cecilia Nykvist
Vd Ung Företagsamhet

Om läromedlet

Se möjligheterna är ett läromedel som riktar sig främst till grundskolans senare årskurser. Under fem moduler får eleverna lära känna sig själva och sina egna entreprenöriella egenskaper. Genom att arbeta med hela materialet ges eleverna möjlighet att träna och utveckla sin kreativitet, sin företagsamhet och sitt entreprenörskap. Eleverna får kunskap om olika typer av entreprenörer, hur man uppfyller ett behov, hur man kommer på nya idéer samt hur man kan presentera sig själv och sina idéer. De blir även stärkta i att tro på sig själva.

Materialet

Läromedlet innehåller en klassuppsättning för 30 elever.

Det finns även en del kompletterande material på ungforetagsamhet.se för dig som vill ha fler övningar inom ett område eller om du vill ha mer inspiration

Lådan innehåller:

- Lärarhandledningar (2 st)
- Elevhäften (30 st)
- Kopplingar till läroplanen (1 affisch)
- Entreprenörsplakat (1 affisch)
- Entreprenörsquiz (1 affisch och 25 frågekort)
- Utmaningskort (8 st)
- Slumpord (2 ark)
- Planritning (6 st)
- Det kan inte vara sant! (8 st)
- Entreprenörskort (6 st)

Entreprenörsquiz - Poängresultat				
Se möjligheterna				
Storleks entreprenörer	Internationella entreprenörer	Hälsöiska entreprenörer	Tekniska entreprenörer	Lokala entreprenörer
100	100	100	100	100
200	200	200	200	200
300	300	300	300	300
400	400	400	400	400
500	500	500	500	500

100
100
100
100
100
100

Sax	Kanaler	Verstyp	TV
Ejerskap	Sol	Fästa	Papper
Högskola	Platt	Konung	Tydlig
Kopp	Tafel	Yaka	Lampa
Bak	Fem	Stap	Bak
Yacht	Styggen	Kalkon	Priggen
Bak	Bak	Pösk	Yaka
Stapel	Gata	Bu	Napoleon

Pluggan	Såg	Skat	Dator
Servant	Affisch	Avsnitt	Stoppa
Dyvel	Stövsmålar	Tåg	Konung
Handtag	Servare	Duk	Luffballong
Skinner	Ängel	Häla	Krok
Stoppa	Skidor	Kamera	Låda
Bl	Antaganden	Gården	Sått
Sockland	Raket	Hök	Gar

Läromedlet består av fem moduler

Det här läromedlet fokuserar på de egenskaper som är typiska för de flesta entreprenörer. Genom fem moduler kommer eleverna att få kunskap om vad en entreprenör är och de kommer att få träning i att utveckla sina egna entreprenöriella förmågor genom uppgifter, spel och muntliga presentationer.

I den första modulen får eleverna utveckla sin kännedom och medvetenhet om entreprenörskap, entreprenörer och entreprenöriella förmågor.

Den andra modulen handlar om de viktiga entreprenöriella förmågorna att upptäcka behov och hitta lösningar. Eleverna får tillfälle att identifiera behov hos individer, grupper och i samhället.

I den tredje modulen får eleverna i uppdrag att öva förmågorna genom att tänka nytt och kreativt.

Den fjärde modulen handlar om att presentera sina idéer.

I den femte modulen får eleverna reflektera kring de entreprenöriella förmågor som övats i de tidigare modulerna. Eleverna får formulera sina tankar kring de förmågor, framtidsfrågor och sig själva.

Parallellt med modul 2-4 finns en fördjupningsuppgift som vi kallar aktivitetshuset. Här får eleverna omsätta de färdigheter som de har tränat i ett större projekt för att fördjupa sina kunskaper. Aktivitetshuset utmanar eleverna att gå från idé till konkret förslag och presentation. Eleverna får arbeta i en process där de behöver värdera idéer och komma fram till en gemensam lösning.

Till läromedlet finns tilläggsaktiviteter; *It's My Future*, *Möte med en entreprenör* och *Idéer som gör det möjligt*. Dessa får du kort presenterade i lärarhandledningen och tillgång till i sin helhet när du registrerar dig på ungforetagsamhet.se

Under de fem modulerna får eleverna lära sig

- vad entreprenörskap, entreprenörer och entreprenöriella förmågor är,
- att se behov och hitta lösningar,
- att tänka nytt och kreativt,
- att presentera sina idéer,
- att reflektera kring drivkraft och samarbete.

Lärarens roll

Som lärare behöver du lära känna materialet och göra det till ditt innan du bjuder in eleverna. Till din hjälp har du planeringsverktyg. Upplägget består av fem moduler och till varje modul följer en steg-för-steg-vägledning. Det är viktigt att komma ihåg att lärarhandledningen är till för att vägleda. Om du vill ha ett annat upplägg eller vill anpassa övningarna annorlunda går det givetvis bra. Det viktiga är att målsättningarna uppfylls. Det är du som lärare som vet vilka förutsättningar som finns på din skola, din klass och i ert närsamhälle. I vissa uppgifter finns tomma kort där du själv kan lyfta in frågor/uppdrag till eleverna för att kunna knyta an till andra arbetsområden ni arbetar med eller aktuella frågor i ert närsamhälle. Börja gärna med att läsa igenom hela materialet.

Under övningarna är det viktigt att du uppmuntrar kreativitet och kommunikation.

Att arbeta i grupp

Många av uppgifterna kräver samarbete och vi rekommenderar att du gör en gruppindelning som löper genom hela arbetet. Dela in eleverna i grupper om 4-5 elever, tips på gruppindelning hittar du på ungforetagsamhet.se. Genom att ha samma grupp genom hela arbetet skapar du trygghet och spar tid.

Kontakt och stöd i arbetet

Vill du ha stöd och hjälp i arbetet med *Se möjligheterna* eller information om något av våra andra läromedel så kontakta Ung Företagsamhet i din region. Kontaktuppgifter finns på ungforetagsamhet.se.

På ungforetagsamhet.se hittar du även planeringsverktyg för arbetet, fler tilläggsaktiviteter och andra tips.

Samverkan skola – arbetsliv

Vi uppmuntrar att ni har en extern vägledare som inspiration och som du eller eleverna kan vända er till om det dyker upp frågor längs resans gång. Du kan antingen använda dig av en och samma person genom alla moduler eller ta in olika personer som passar med de olika teman som finns. I Lgr 11 beskrivs att skolans mål är att varje elev ska ha inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv. Det finns många vinnningar med att knyta samman skola och arbetsliv. Studie- och yrkesvägledaren på din skola kan vara ett bra stöd genom hela arbetet.

Kopplingar till Lgr 11

I läromedlet *Se möjligheterna* är elevernas kreativitet, idéer och entreprenöriella förmågor i fokus. Alla pedagoger i skolan kan använda läromedlet för att arbeta med entreprenörskap i skolan.

I kollegiet bestämmer ni hur ni knyter an till ämneskunskaper utifrån era övriga arbetsområden, elevgruppens förkunskaper och era kompetenser. Materialet ger stora möjligheter till ämnesövergripande arbete. Eleverna ges förutsättningar genom läromedlet att utveckla sina förmågor inom ett flertal områden. Du som pedagog kan med hjälp av *Se möjligheterna* planera in och skapa förutsättningar för detta i ert arbete

Skolans uppgift är att låta varje enskild elev utvecklas och lära känna sig själv och sina förmågor. I arbetet med *Se möjligheterna* får eleverna en förståelse för förmågor som kommer vara värdefulla för dem både nu och långt fram i livet. Några förmågor är starka redan nu och andra kan utvecklas vidare.

Läromedlet stimulerar individen att inhämta och utveckla kunskaper. Eleverna får träning i att lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt sätt.

Många övningar bygger på samarbete och det är viktigt att eleven reflekterar över sin egen roll och känner tillit till sin egen förmåga.

Eleverna får träna sina entreprenöriella förmågor genom:

- Kreativitet
- Kommunikation
- Problemlösning
- Se behov och hitta lösningar
- Reflektion
- Samarbete
- Presentation

När du registrerar dig som lärare på ungforetagsamhet.se finner du även kopplingar till kursplanerna i Lgr 11, som ett stöd i ditt planeringsarbete.

” Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja till att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information. Utbildningen ska därigenom ge eleverna förutsättningar att utveckla digital kompetens och ett förhållningssätt som främjar entreprenörskap.”

I modellen kan du planera vilka delar av läroplanen som ni kommer att beröra. Materialet är flexibelt och i kollegiet bestämmer ni vart ni vill lägga tyngden och göra fördjupningar under arbetets gång.

Materialet ger stora möjligheter till ämnesövergripande arbete. På ungforetagsamhet.se hittar du mallar för din planering, stöd i kopplingar till kursplanerna samt inspiration på hur andra lärare har gjort pedagogiska planeringar.

Planeringsverktyg för arbetet

I matrisen nedan kan ni planera upp ert arbete. När ska ni göra vilket moment?
Vem håller i momentet? Vilka tilläggsaktiviteter och tips vill ni använda er av?

	Vad?	När?	Vem?
	Tilläggsaktivitet: It's My Future		
	Modul 1: Vad är en entreprenör?		
	Tilläggsaktivitet: Möte med en entreprenör		
	Modul 2: Se behov och hitta lösningar		
	Aktivitetshuset: Marknadsundersökning och behovsanalys		
	Modul 3: Tänka nytt och kreativt		
	Aktivitetshuset: Utveckla & projektera		
	Modul 4: Presentera sina idéer		
	Aktivitetshuset: Marknadsföra & presentera		
	Tilläggsaktivitet: Idéer som gör det möjligt		
	Modul 5: Drivkraft & Samarbete		

Elevaktivitet	Elevhäfte	Tips
Digital	Inget	
Entreprenörskapsquiz Entreprenörer (kort) Reflektion	Sid 6	- Träffa UF-företag - Hitta en entreprenör - Citat från entreprenörer
Företagskontakt	Finns på ungforetagsamhet.se	
Utmaning Reflektion	Sid 10 Sid 15	- Brainstorming - Ut på marknaden - Samhällsutmaning - Mot nya utmaningar - Entreprenörer som skapar nytt
Brainstorm Marknadsundersökning	Sid 11-14	
Nya användningsområden Slumpordsteknik Reflektion	Sid 18 Sid 18 Sid 21	- Arkitektur - Galna idéer - Patent
Namn och läge Planritning	Sid 19-20	
Det kan inte vara sant! Reflektion	Sid 24-25 Sid 27	- Skriv till lokalpressen - Marknadsföra skolan - Kollage
Presentation	Sid 26	
Från idé till prototyp	Finns på ungforetagsamhet.se	
Reflektion Formativ matris Profilkort Positiva kommentarer Profilbeskrivning	Sid 30 Sid 31 Sid 32-33 Baksidan Sid 34-35	Tidning Skicka vidare Bjud in Ung Företagsamhet

Formativ matris: Entreprenörskap

Eleverna ges stora möjligheter att utveckla sina förmågor inom ett flertal områden. Planera hur ni ger möjlighet till det i arbetet. Eleverna har motsvarande matris i sina elevhäften (sid 31).

Entreprenöriella förmågor	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
<p>Kreativitet Förmågor i nyfikenhet, diversivt tänkande som på faktabasis leder till produktion av någonting nytt och/eller värdefullt.</p>	<p>Du kan utifrån uppgift komma på konstruktiva idéer.</p> <p>Du prövar idéer och kan formulera en tydlig (bärande) idé som går att arbeta vidare med.</p>	<p>Du har flera konstruktiva idéer. Efter att ha resonerat kring för- och nackdelar med de olika idéerna arbetar du vidare med den idé du tycker verkar mest fördelaktig.</p>	<p>Du kan utifrån fakta resonera kring hur din idé skulle fungera/se ut/verka i praktiken.</p> <p>Din idé tillför i praktiken något nytt/oväntat som få förväntat eller föreställt sig.</p>
<p>Problemlösning Förmågor att identifiera möjligheter och omvandla idéer till handling.</p>	<p>Du löser problem som dyker upp under arbets gång.</p> <p>Du använder tiden väl – håller tider, fokuserar på ämnet och lösningar.</p>	<p>Du har medvetet använt tid, utrymme och kunskap effektivt.</p> <p>Då problem eller möjligheter visar sig, hanterar du dem till exempel genom att ta kontakt med någon som kan hjälpa dig vidare och/eller sökt lösningar i litteratur, datasökning.</p>	<p>Du hittar framgångsrika lösningar och har tankar kring hur du kan lösa liknande problem i kommande projekt.</p>
<p>Samarbete Förmågor i till exempel informationshantering och kommunikation för att tillsammans med andra nå fram till goda resultat.</p>	<p>Du samarbetar kring arbetsuppgifter med klasskamrater och lärare.</p> <p>Du följer instruktioner och deltar i arbetet.</p>	<p>Du tar ofta initiativ i samarbeten. Du kommer till exempel med förslag, bekräftar andras idéer eller ställer frågor som leder arbetet vidare.</p>	<p>Ibland leder du arbete, ibland följer du med i arbetet.</p> <p>Du är aktiv i alla delar av samarbetet – framför allt då arbetet visar sig innehålla problem eller utmaningar.</p>
<p>Kommunikation Känslan i samarbete och presentation av produkter.</p>	<p>Du presenterar viktig information på ett tydligt sätt.</p> <p>Lyssnarna har lätt att förstå det du berättar.</p>	<p>Du kommunicerar med målgruppen. Det betyder att du anpassar information och uttrycksmedel till målgruppen. Du använder till exempel olika media, uppmuntrar och söker besvara undringar.</p>	<p>Genom din presentation gör du positivt intryck på målgruppen. De kommer ihåg din redovisning/produkt – gärna en lång tid efter presentationen har utförts.</p>

Tilläggsaktivitet

It's My Future

It's My Future är en digital utbildning som du hittar på ungforetagsamhet.se. Vi rekommenderar att använda utbildningen som introduktion till läromedlet *Se möjligheterna*.

Syftet med den utbildningen är att eleverna ska få kunskap om begreppet entreprenör.

Eleverna kommer att få veta vad som kännetecknar en entreprenör, att alla kan bli en entreprenör och få kunskap om några svenska entreprenörer och vad de har för egenskaper och kompetenser. Eleverna kommer slutligen att få reflektera över sina egna styrkor och hur de kan använda sig av dem.

Eleverna får genom utbildningen kunskap om olika typer av entreprenörer, hur man uppfyller ett behov, hur man kommer på nya idéer och hur man kan presentera sina

idéer. Eleverna får även träna på att tro på sina egna förmågor.

Eleven kan själv eller tillsammans med andra i klassen arbeta med utbildningen. I fem avsnitt får de lära känna sig själva och sina egna entreprenöriella kompetenser:

1. Vem kan bli entreprenör?
2. Gissa affärsidén
3. Hur började det?
4. Bygg en entreprenör
5. Dags att summera

Hör gärna av dig till Ung Företagsamhet i din region när du kör igång, vi hjälper gärna till med tips och idéer för att komma igång. Hela lärarhandledningen hittar du på ungforetagsamhet.se.

Modul 1:

Vad är en entreprenör?

Eleverna kommer att lära känna begreppet ”entreprenörskap” och de ökar sin självkänedom genom att reflektera över sina egna entreprenöriella kompetenser och hur de kan använda sig av dem.

Eleverna blir medvetna om

- vad som menas med ordet entreprenörskap,
- vad en entreprenöriell kompetens är,
- vad som kännetecknar en entreprenör,
- sina egna entreprenöriella kompetenser.

Material till modulen

- Elevhäften
- Entreprenörskapsplakat
- Entreprenörskapsquiz med frågor (finns även digitalt på ungforetagsamhet.se)
- Entreprenörskort

Förarbete

Tänk igenom hur du kan relatera och kommentera entreprenörskapsplakatet, använd gärna egna erfarenheter och exempel.

Titta igenom korten med quizfrågorna och bekanta dig med personerna på korten samt spelreglerna. Komplettera materialet med lokala entreprenörer samt egna (för gruppen) aktuella entreprenörer. Kategorin Lokala entreprenörer är tomma och så även 400-nivån i varje kategori. Behöver du inspiration så finns det på ungforetagsamhet.se. Sätt fast frågorna på affischen med häftmassa eller ladda ner vår digitala version av entreprenörskapsquizet.

Sätt gärna upp korten med entreprenörer på som inspiration i klassrummet.

Introduktion

Berätta för eleverna att ni kommer att börja arbeta med ett projekt som heter *Se möjligheterna* och att ni ska arbeta tillsammans i fem olika moduler och presentera upplägget för dem. Förklara att fokus under projektet

handlar om att de ska lära känna sig själva, sina entreprenöriella förmågor, begreppet entreprenörskap och få möjlighet att utveckla egen företagsamhet bättre. Berätta även om den externa vägledaren, om du har valt att arbeta tillsammans med en sådan.

Låt eleverna berätta lite om vad entreprenörskap och företagsamhet betyder för dem. Har de stött på orden tidigare? I vilka sammanhang? Vad är en entreprenör? Inga svar är rätt eller fel. Övningen går ut på att du som lärare ska veta vilken nivå du kan lägga de kommande övningarna på.

Förklara för eleverna att det finns olika kompetenser som är viktiga för att utveckla sitt entreprenörskap. Inte bara om de senare vill starta eget företag, utan även för att kunna hantera andra möjligheter och utmaningar i sitt och andras liv.

Prata med eleverna om att ni tillsammans ska titta lite på vad som kännetecknar en entreprenör. Ta fram entreprenörskapsplakatet och häng upp det väl synligt i lokalen. Definiera en entreprenör som: ”En företagsam person som ser möjligheter och gör något av dem”.

Entreprenöriella förmågor kan vara att

- se behov och hitta lösningar,
- tänka nytt och kreativt,
- presentera sina idéer,
- använda sin drivkraft och samarbeta med andra.

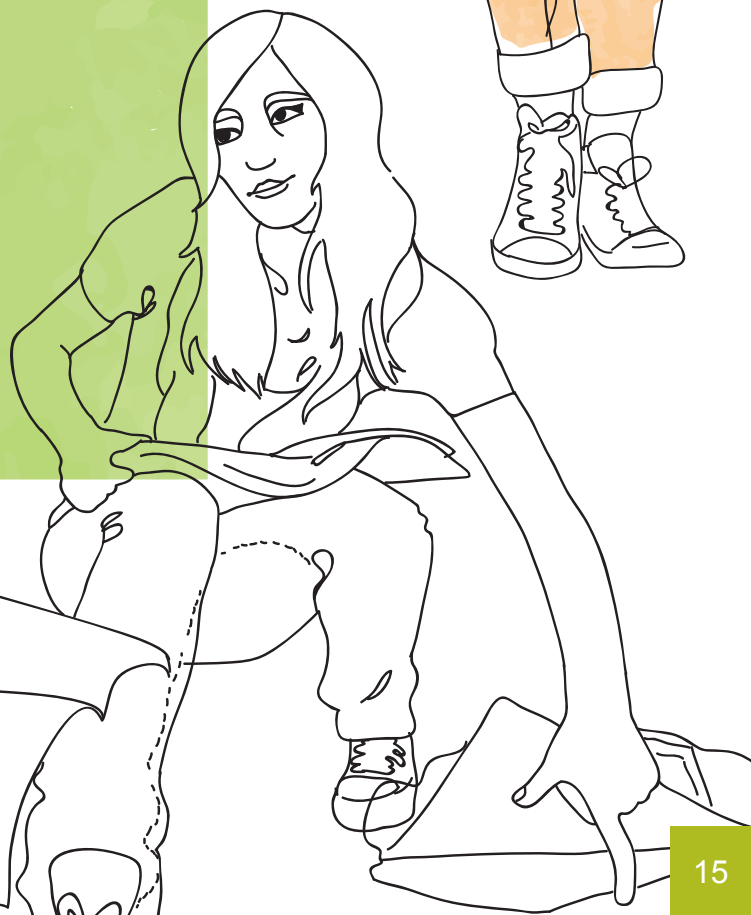
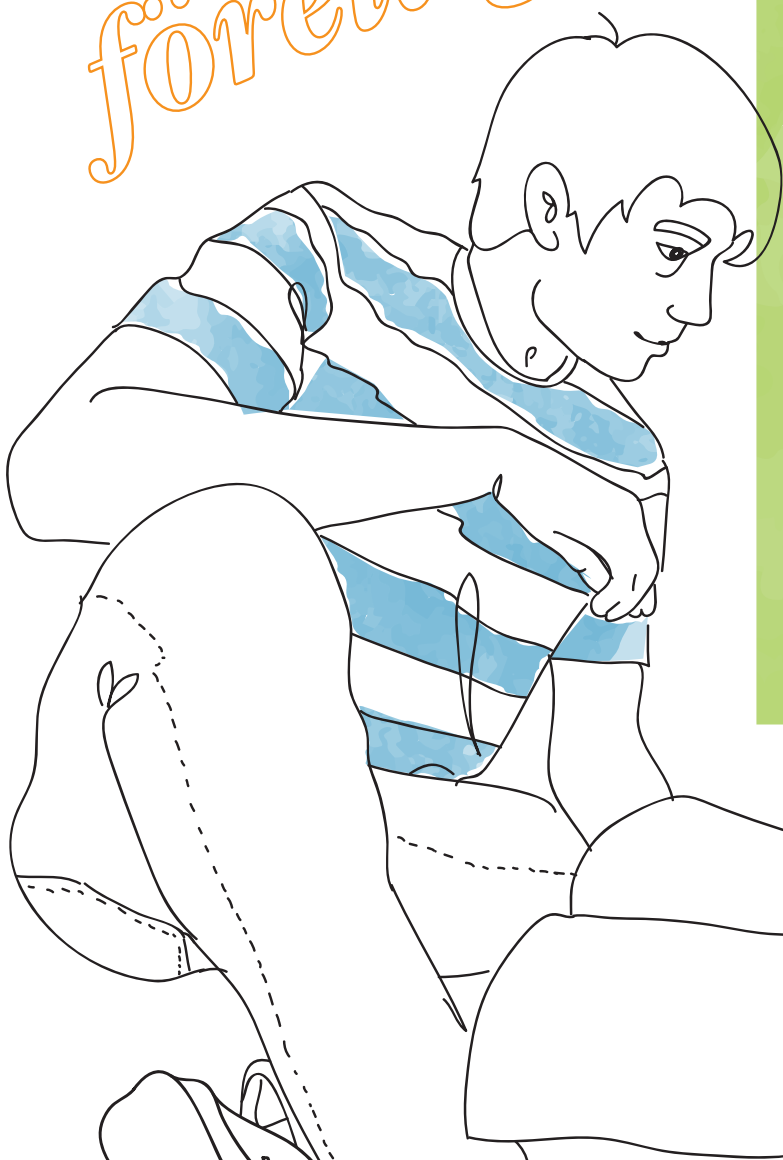
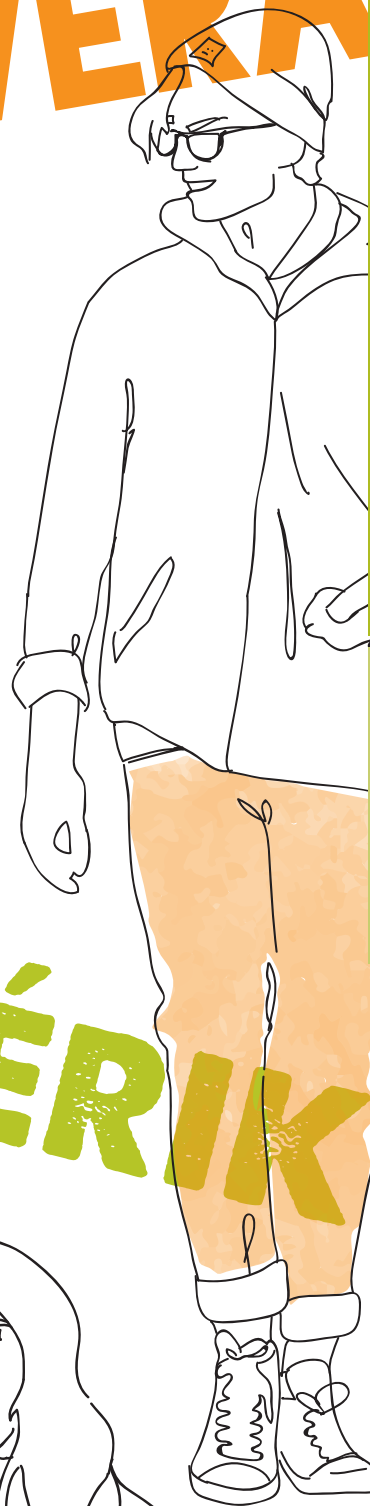
Säg gärna något om punkterna utifrån dina egna erfarenheter. När har det varit viktigt för dig att använda dina egna entreprenöriella kompetenser? Vilka egenskaper är det viktigt att ha om man vill jobba som lärare? Hänvisa gärna till entreprenörskapsplakatet, plakatet finns även i elevhäftet (sid 7).

MOTIVERA

kreativ

företagsam

IDÉRIK

Övning:

Entreprenörsquiz

Fråga om eleverna känner eller känner till några entreprenörer från sitt eget närsamhälle. Vi tänker inte då bara på personer som har startat eget företag, utan även på människor som är starka, kreativa och pådrivande inom olika områden. Helt enkelt människor som tar ansvar och får saker att hända. Berätta gärna om någon som du själv känner.

Säg till eleverna att de nu ska få spela ett spel där de ska identifiera så många kända entreprenörer som möjligt. Häng upp spelplanen på tavlan som visar vilka kategorier som finns och hur poängen är fördelade eller använd den digitalt på ungforetagsamhet.se. Dela in eleverna i grupper och gå igenom spelreglerna.

Spelregler

Spelet består av fem kategorier med fem frågor under varje. Frågorna är utformade som påståenden med ledtrådar om mer eller mindre kända entreprenörer.

- Du bestämmer vilken grupp som ska börja
- Gruppen som börjar väljer kategori och svårighetsgrad (exempelvis Svenska entreprenörer - 200 poäng)
- Du läser upp den första ledtråden
- För att få svara ropar grupperna ut sitt gruppnamn
- Om gruppen svarar rätt får de behålla kortet (använder du digital version får du protokollföra)
- Om gruppen svarar fel fortsätter frågan till nästa grupp på tur
- Den grupp som svarar rätt väljer nästa kategori och svårighetsgrad
- Den grupp som samlat ihop flest poäng när spelet är slut har vunnit

Fråga eleverna om de har kommit på några andra entreprenörer som de känner till. Är det någon som har några idéer om gemensamma drag eller egenskaper som dessa entreprenörer har? De får gärna komma med fler förslag på egenskaper och färdigheter än de som står på entreprenörskapsplakatet.

Introducera entreprenörskorten

Välj ut ett av korten med en entreprenör på. Håll upp det och fråga eleverna vad de tror att entreprenören har varit bra på/vilka starka förmågor entreprenören har tränat upp. Tror ni att entreprenören har byggt upp sitt företag själv? Ingen kan allt! En förutsättning för att lyckas är att kunna samarbeta. Läs texterna på baksidorna och låt er inspireras. Låt dem sedan hänga upp i klassrummet under arbetets gång, ni kommer att återkomma till dem i modul 5.

Sammanfattning och reflektion

Gå igenom de olika begreppen ni har pratat om i modulen och referera till entreprenörskapsplakatet.

Dela ut elevhäften och gå igenom texten om Björn Söderberg (sid 4).

Eleverna får reflektera och skriva individuellt i elevhäftet (sid 6).

Tilläggsaktivitet

Möte med en entreprenör

Dags att ta reda på mer om era lokala entreprenörer. Låt eleverna jobba i grupper för att komma på så många entreprenörer som möjligt i närområdet (exempelvis inom ett visst ämnesområde).

Låt dem sedan skriva frågor och genomföra en intervju med entreprenören. Intervjun kan ske genom ett besök, via telefon eller e-mail och exempel på frågor kan vara:

- Vad har du för utbildning?
- Vilka är dina starka sidor?
- Vad ville du bli när du gick i skolan?
- Hur trivs du med ditt jobb idag?
- Vilka utmaningar har du stött på och hur har du klarat dem?
- Vad har du för tips och råd till oss inför framtiden?

Kontakten med arbets- och näringslivet är viktigt för att orientera sig i samhället. I tilläggsaktiviteten *Möte med en entreprenör* ska eleverna genomföra ett studiebesök. Syftet med studiebesöket är att ungdomarna får möta en entreprenör i arbetslivet.

Målet är att de ska gå från mötet med en förståelse för vad det innebär att vara entreprenör och att de inser att de själva har entreprenöriella egenskaper och möjligheter.

Din roll som pedagog är att ansvara för klassen och sköta undervisningen före och efter studiebesöket.

Entreprenörens roll är att välkomna eleverna bakom kulisserna, samt att personifiera entreprenören, som startat och driver företag.

Till stöd för studiebesöket finns lärarhandledning samt elevhäften med uppgifter. På ungforetagsamhet.se laddar du ner hela materialet.

Frågorna som eleverna arbetar med i elevhäftet är i tre kategorier:

1. Entreprenören
2. Verksamheten
3. Tips från en entreprenör

Under besöket är det viktigt att eleverna antecknar så att de får med sig så mycket information som möjligt för att kunna göra en redovisning när de är tillbaka i klassrummet.

Tips

Träffa UF-företag

Dela upp dina elever i grupper med tre till fyra elever i varje. Leta upp en gymnasieskola i er närhet där eleverna driver UF-företag och låt eleverna antingen intervjua dem eller vara med dem en dag när de jobbar med sitt företagande.

Hitta en entreprenör

Låt eleverna arbeta med olika entreprenörers karriärer. De väljer själva ett område som de är intresserade av, till exempel underhållning, sport, utbildning, vetenskap, mode, musik eller teknik och tar fram egna exempel på kända entreprenörer inom området.

Låt dem sedan fråga runt, eller leta på internet vilka egenskaper, utbildningar och tidigare jobb personerna har haft.

Citat från entreprenörer

På ungforetagsamhet.se hittar du citat från kända entreprenörer. Sätt upp citaten runt om i klassrummet. Låt eleverna gå runt och titta på dem i två till tre minuter. Be dem att välja ut sitt favoritcitat och även fundera på varför de valde just det. Syftet med den här övningen är att ta reda på vad som driver några av våra kända entreprenörer till att bidra till en bättre värld.

Modul 2: Se behov och hitta lösningar

Eleverna ska här få titta närmare på en speciell egenskap som entreprenörer ofta har, att se ett behov och hitta lösningar. De ska även få träna på att utveckla de egenskaperna själva. Eleverna ska arbeta i grupper och under kreativa processer komma fram till vilka behov de vill hitta lösningar på. I modulen påbörjas även arbetet med aktivitetshuset som blir en process genom modul 2,3 och 4.

Eleverna blir medvetna om

- hur entreprenörer ser behov och hittar lösningar,
- vad som är viktigt för att kunna identifiera ett behov,
- aktuella problemställningar och utmaningar, både lokalt och globalt,
- hur entreprenöriella kompetenser kan användas till att utveckla samhället vi lever i.

Material till modulen:

- Lärarhandledning
- Elevhäfte
- Entreprenörskapsplakat
- Utmaning (kort)
- Kladdpapper (ej med i lådan)

Förarbete

Häng upp entreprenörskapsplakatet så blir det lättare att referera till det. Eleverna kommer att arbeta i grupper. Titta igenom utmaningarna på korten. Komplettera materialet med lokala utmaningar eller egna (för gruppen) aktuella utmaningar. Tips på fler utmaningar hittar du på ungforetagsamhet.se.

Introduktion

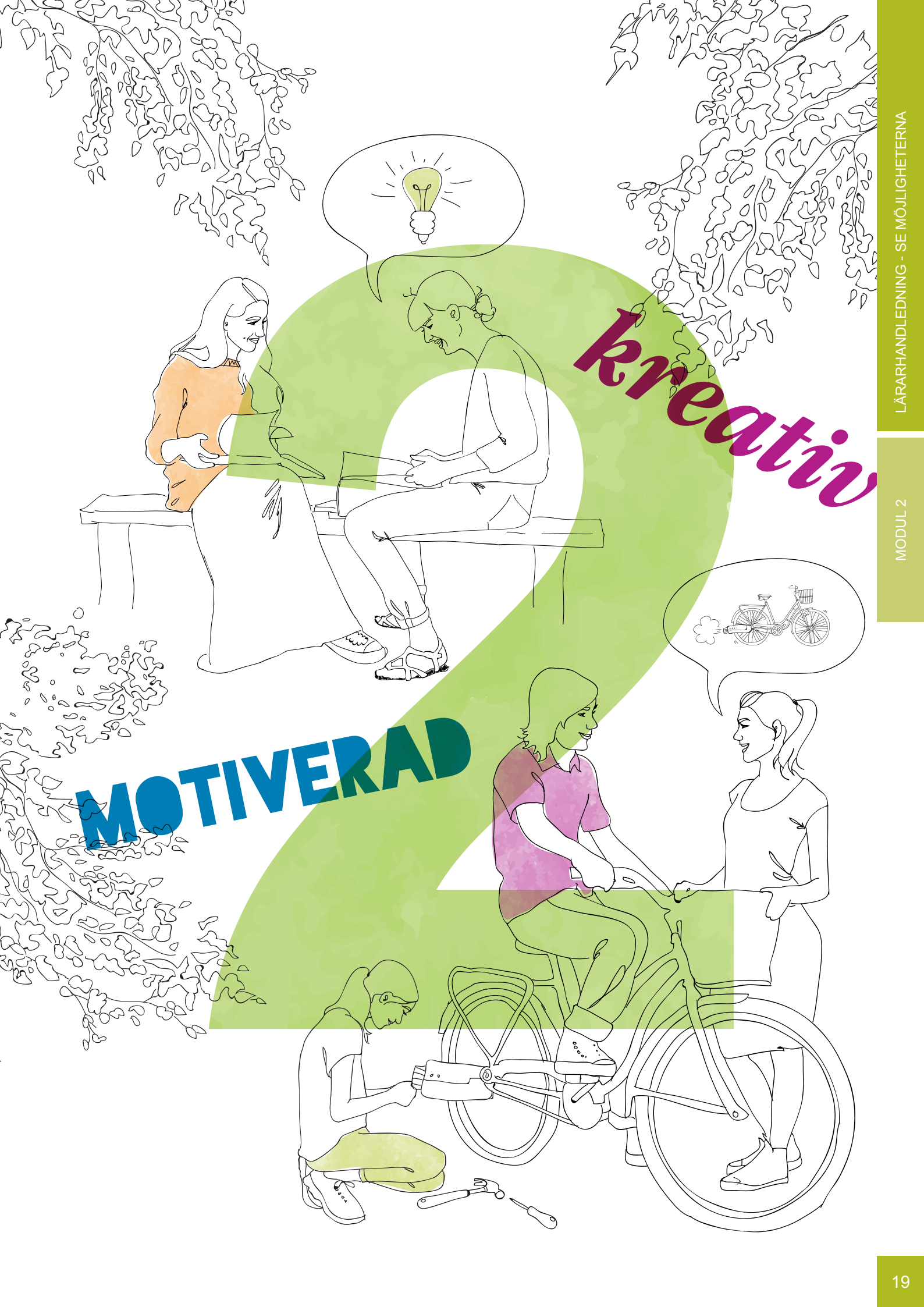
Fråga eleverna om de kommer ihåg vad ni gjorde förra gången och be någon att berätta.

Hänvisa till entreprenörskapsplakatet igen. Påminn eleverna om att en entreprenör

- kan se behov och hitta lösningar,
- kan tänka nytt och kreativt,
- kan presentera sina idéer,
- har drivkraft och kan samarbeta.

Berätta att ni idag ska fokusera på att se behov och hitta lösningar. Att kunna se ett behov är en viktig färdighet för en entreprenör. Björn Söderberg såg till exempel miljöproblem lokalt och globalt samt sysselsättning som problem. Han ville skapa "goodwill" hos företag/privatpersoner i Nepal och Sverige. För att kunna uppfylla behovet måste man ha mod och vilja att genomföra det man har tänkt. Definiera att uppfylla ett behov som att erbjuda en lösning som andra vill köpa eller använda sig av. Berätta också att det inte behöver handla om ett företagsperspektiv med produkter och kunder, utan även om att se behov och uppfylla dem i vardagen.

Låt eleverna beskriva egna behov, grupper eller samhällets behov. Det kan vara att de är hungriga, trötta, vill umgås med kompisar, spela fotboll, göra läxor eller spela spel. Eller kanske att det finns många som skulle vilja engagera sig i samhällsfrågor. Skriv upp alla behov de kommer på.

kreativ

MOTIVERAD

Övning:

Mot nya utmaningar!

Eleverna får nu i uppgift att identifiera behov och komma på lösningar. Eleverna får gruppvis ett utmaningskort. Låt dem diskutera olika lösningar på utmaningen. Det finns fler utmaningar på ungforetagsamhet.se. Några kort är tomma och där kan du själv skriva utmaningar som ni ser i ert närsamhälle eller som ni stött på i skolarbetet.

Steg 1 - Introducera övningen

Förklara för eleverna att de snart ska använda sig av en metod som kallas för brainstorming. Brainstorming används ofta för att få fram nya produkt- och affärsidéer. Metoden hjälper dem att vara fokuserade på målet och att hitta nya lösningar på hur de kan nå det. Under övningen ska alla komma fram med sina tankar och idéer runt ett speciellt tema. När man jobbar med brainstorming så finns det inga dåliga idéer. Allt är möjligt! Inga idéer eller förslag ska diskuteras under en brainstorming och alla deltagarna ska behandlas med respekt. I elevhäftet finns regler för brainstorming (sid 8).

Steg 2 - Gruppen

Eleverna arbetar i sina grupper. Eleverna ska nu lösa uppdraget på sitt utmaningskort genom att uppfylla behov hos individer, grupper och samhället.

Steg 3 - Brainstorm

Dela ut ett kladdpapper till varje grupp och be dem välja en person som kan anteckna alla idéer som kommer fram. Nu är det dags att identifiera målgruppen och problemställningen till sitt uppdrag. Vilket är behovet eller problemet och vilka lösningar kan gruppen komma på?

Steg 4 - Uppmuntra idéskapande

Försök att komma på så många idéer på lösningar som de bara kan. Det behöver inte vara färdiga produkter eller

tjänster utan bara enstaka ord som kommer fram i den första omgången. Påminn eleverna om att alla idéer är bra idéer och att inga idéer får kritiseras i det första stadiet. Ge dem tid och uppmuntra dem att komma på så många idéer de kan.

Steg 5 - Analysera idéerna

Bryt och berätta att de nu ska utveckla de här idéerna som har kommit fram. Det är viktigt att fundera på hur idéerna möter behov och för vem det löser problem. På vilket sätt är idén värdeskapande för någon annan. Be eleverna att gå igenom alla idéer de noterat och utveckla dem tillsammans genom att diskutera för- och nackdelar med dem. Det är viktigt att alla är med och utvecklar alla idéer, inte bara den idé som de själva kom på.

Steg 6 - Välj bland idéer

Berätta för grupperna att de nu har genomgått en brainstorming och att de därigenom har en massa bra lösningar på sin problemställning. Nu gäller det för gruppen att komma överens om en idé som de tror allra mest på och som de ska gå vidare med och utveckla ännu mer. Om det är svårt att välja så påminn dem om att ha målgruppen och problemställningen i fokus.

Steg 7 - Dokumentera

Nu får grupperna tid på sig att diskutera idén, ta beslut, välja en strategi och slutföra uppdraget. Be eleverna ta fram sina elevhäften och skriva ned sina slutsatser (sid 10).

En utveckling av detta är även att eleverna får i uppgift att ställa frågor till personer/grupper utanför skolan (företag, kommunen, konsumenter i ett köpcentrum, kamrater/ledare i en förening). En extern vägledare kan också ge eleverna ett specifikt problem att arbeta med.

Aktivitetshuset:

Marknadsundersökning

I arbetet med aktivitetshuset får eleverna använda sin kreativitet, pröva den mot verkliga behov och kamraters tankar. Har ni möjlighet att koppla in en tjänsteman på kommunen eller kommunalpolitiker som vill lyssna på presentationer kan det ge ett högt mervärde.

Vi får ett uppdrag!

Kommunen tycker att det finns alldeles för lite saker för ungdomarna att göra efter skolan så därför har de bestämt att det ska byggas ett aktivitetshus för ungdomarna i kommunen. Problemet är att de inte riktigt vet var det ska ligga, hur det ska se ut eller vad det ska innehålla för att ungdomarna ska vilja komma dit. De vet helt enkelt inte vad målgruppen vill ha. Det enda de vet är att de vill uppmuntra ungdomarnas kreativitet genom att skapa en plats där idéer kan växa och drömmar kan bli till verklighet. Nu har eleverna chansen att förverkliga sina idéer.

Vi bygger ett aktivitetshus!

Skriv upp "aktivitetshus" på tavlan. Nu har det blivit dags för eleverna att bygga sitt drömhäus där de vill vara efter skolan och arbeta med sin verksamhet där de kan komma på nya och spännande idéer.

Steg 1 - Introducerande instruktion

Eleverna är i sina grupper. Berätta att varje grupp ska ta fram en ritning på hur aktivitetshuset ska se ut, vilket skulle vara bästa läge för aktivitetshuset, vad verksamheten ska handla om och vad den ska heta.

Steg 2 - Brainstorm

Dela ut "kladdpapper" till varje grupp. Låt dem brainstorma kring vad de vill ha med i aktivitetshuset. Regler för brainstorming finns i elevhäftet (sid 8). Efter Brainstormingen noterar eleverna några slutsatser i sina häften.

Vilken är målgruppen?

Vilka behov har vi identifierat?

Vilka idéer på lösningar vill vi ta med oss vidare i arbetet?

Steg 3 – Marknadsundersökning

Hur tar vi reda på vilka behov som finns och vad ungdomarna på orten vill ha?

Förklara för eleverna att det inte är alla entreprenörer eller problemlösare som direkt ser alla behov i sin omgivning. Ett verktyg som ofta används för att klargöra människors olika behov är marknadsundersökningar. En marknadsundersökning definieras som "ett hjälpmedel till att se vad människor önskar sig eller behöver". Ofta gör man marknadsundersökningar i specifika målgrupper, till exempel nyblivna föräldrar, för att ta reda på vad just de är intresserade av och vad de har för behov. Marknadsundersökningar kan man genomföra på telefon, via ett frågeformulär på internet, via ett brev som kommer hem i brevlådan eller via en personlig intervju. Fråga om det är någon av eleverna som har deltagit i en marknadsundersökning.

För att eleverna ska säkra upp så att de täcker in så många behov som möjligt med sitt aktivitetshus behöver de göra en marknadsundersökning. Vilka frågor behöver de ställa? Vilka ska de fråga? Be eleverna notera i elevhäftet och genomför marknadsundersökningen. Det viktiga är att de kan tydliggöra vilka behov de ser i sin omgivning som inte blir tillgodosedda. En viktig frågeställning att bära med sig: Uppstår värde för extern part, är det här viktigt för fler än bara mig?

Som lärare behöver du sätta några ramar:

Hur många ska de fråga?

När?

Sammanfattning och reflektion

Fråga eleverna vad de har lärt sig i arbetet med modul 2 inklusive aktivitetshuset. Påminn dem att många entreprenörer drivs av engagemanget som de känner inför produkten eller tjänsten, att de uppfyller andras behov och att de ser möjligheten att förbättra andras liv. Den här entusiasmen och drivkraften smittar ofta av sig till andra. Det är ingen som lyckas helt själv. Varje entreprenör är beroende av ett kreativt team runt omkring sig!

I elevhäftet (sid 15) finns ett antal frågor som du kan använda som utgångspunkter för elevernas reflektioner kring sig själva och sina entreprenöriella förmågor.

Tips

Brainstorming

Ge eleverna mer träning i brainstorming. Dela in dem i grupper och låt dem brainstorma fram innovativa produkter och idéer. De kan få ta fram en ny sport, nya transportsätt, nya klädesplagg eller nya konstformer.

Ut på marknaden

Låt eleverna göra en egen marknadsundersökning för att ta reda på en speciell målgrupps behov. De kan själva utgå från en idé de har, som de får identifiera målgruppen för och sedan ställa frågor till. Sedan kan de sammanställa svaren för att se vilka behov målgruppen har. Alternativt bestämmer du att målgruppen är lärare eller andra elever och att de får ställa sina frågor till kompisar på skolan.

Samhällsutmaningar

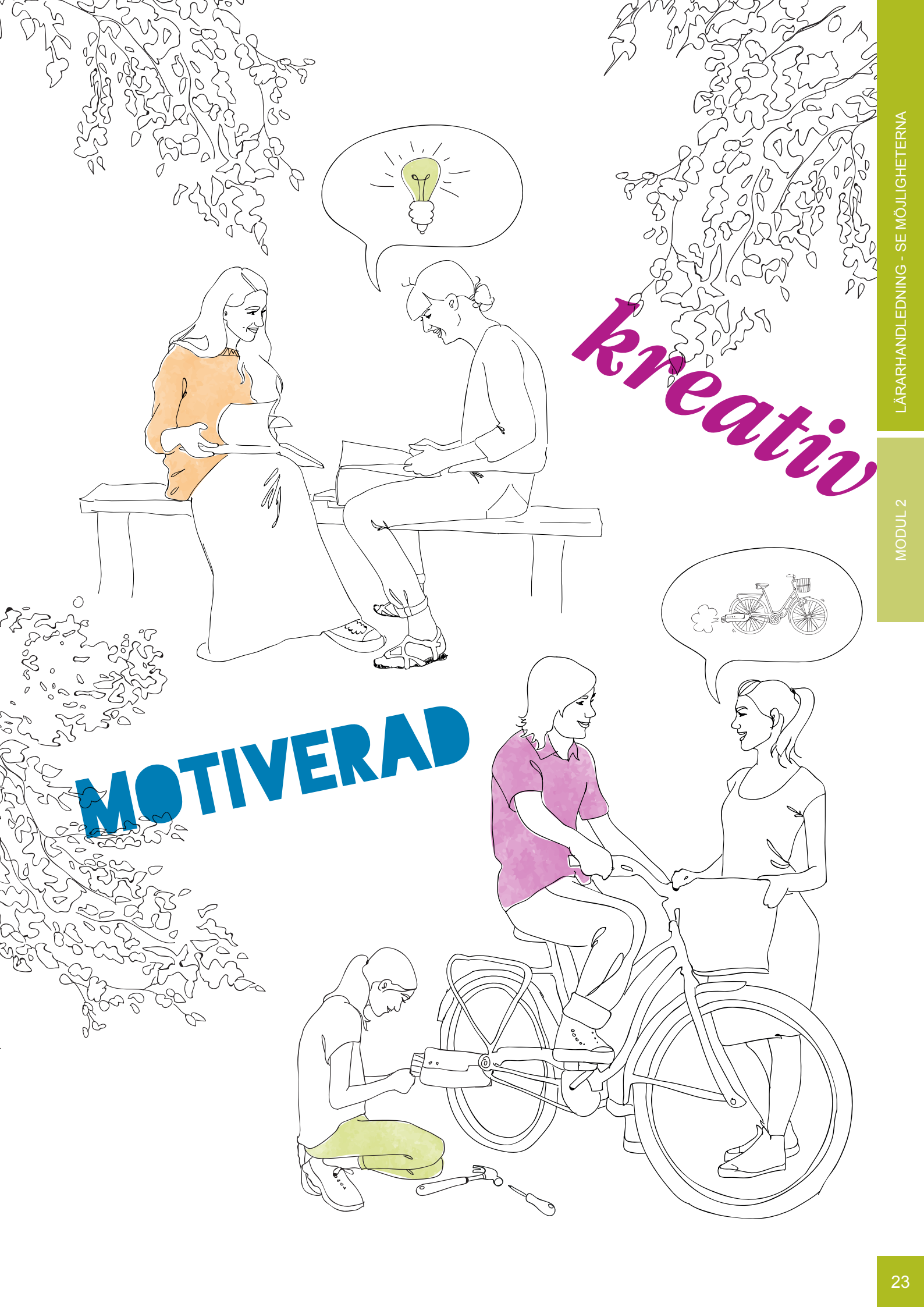
Varje elev får själv välja en samhällsutmaning som världen idag står inför, lokalt eller globalt. Något som de tycker är lite extra viktigt av någon anledning (inom exempelvis

medicin, klimat, ekonomi, fattigdom, svält, teknologi, energi, utbildning).

Låt dem sedan undersöka vad som skrivits i frågan i tidningar och låt dem hämta information från böcker och internet. De kan också försöka att leta upp entreprenörer eller organisationer och företag som har antagit utmaningen. Låt dem presentera vad de har kommit fram till.

Entreprenörer som skapar nytt

Du ska nu välja en entreprenör som du tycker är intressant och som har påverkat många människor – lokalt, i Sverige, internationellt eller historiskt sett. När du har bestämt dig för en entreprenör ska du ta reda på och sammanställa information om den produkt (vara eller tjänst) som entreprenören har skapat och producerat. Materialet hittar du på ungforetagsamhet.se.

kreativ

MOTIVERAD

Modul 3:

Tänka nytt & kreativt

Här ska eleverna få träna på att tänka nytt och kreativt. De ska utifrån slutsatserna de brainstormade fram under förra modulen, utveckla och komma på nya idéer som kan vara till nytta för andra.

Eleverna fortsätter arbetet i sina grupper. De kommer i modulen att träna förmågor genom att se andra perspektiv på vardagsföremål. De ska få chansen att projektera sina idéer och tänkta verksamhet i sitt aktivitetshus.

Eleverna blir medvetna om

- olika kreativa processer för att hitta lösningar på problem,
- hur man kan samarbeta i processer som kan leda fram till möjliga verksamheter och affärsidéer.

Material till modulen

- Lärarhandledning
- Elevhäften
- Entreprenörskapsplakat
- Slumpordlista (2 ark)
- Planritning
- Blyertspennor, kladdpapper, linjaler, miniräknare (finns ej med i materialet)

Förarbete

Läs igenom och planera modulen. Fundera på hur du kan motivera eleverna till att komma igång med en kreativ process för att ta fram nya idéer. Tänk igenom hur du själv får nya idéer. Berätta gärna för eleverna om egna erfarenheter eller historier du har hört om eller upplevt.

Introduktion

Fråga eleverna om de kommer ihåg vad ni gjorde förra gången. Säg att de idag ska få träna på att tänka nytt och kreativt, peka på formuleringen på entreprenörskapsplakatet. Påminn eleverna hur de förra gången utvecklade idéer för att uppfylla behov. Nämn gärna några av de lösningar som du var imponerad över.

Berätta att allt som finns runt eleverna i klassrummet och allt i deras rum där hemma en gång började som en idé i huvudet på en person. Be eleverna att tänka på en bra idé och varför den har uppstått. Fortsätt med att berätta att alla dessa idéer och lösningar är viktiga för hur vi har det i vardagen. Alla idéer har dykt upp för att någon har känt eller sett ett behov. Att komma på nya idéer och att göra något av dem är viktigt i alla jobb och även på fritiden. Alla hittar vi små, nya lösningar på problem som vi stöter på, men vi tänker inte alltid på det.

Ju mer vi tränar på att kläcka nya idéer, desto bättre blir vi. Hur skulle vi ha det om ingen klarade av att få nya idéer? Be några elever att berätta om en bra idé som de har kommit på, liten som stor.

MOTIVERAD

företagsam

IDÉRIK

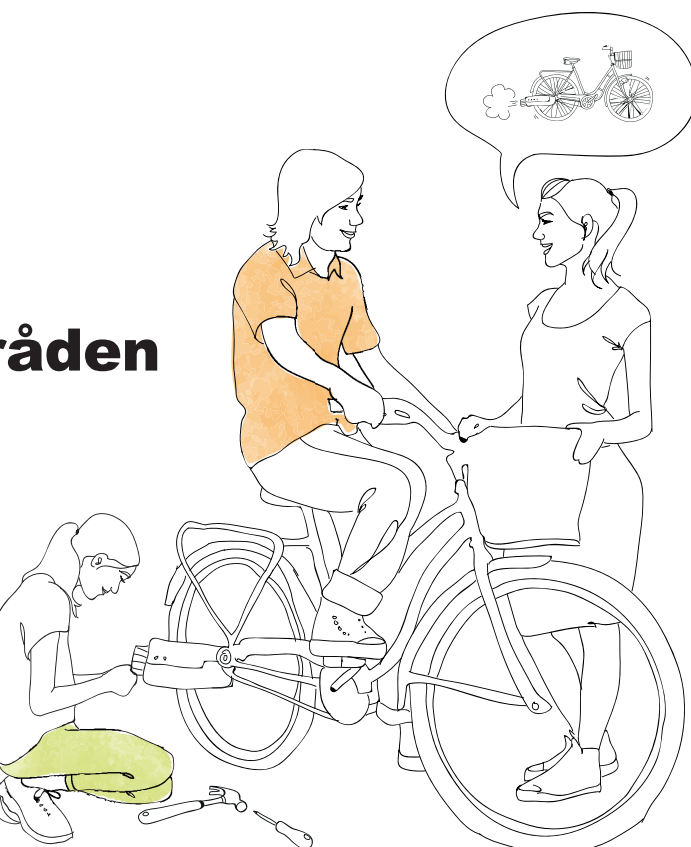

Övning:**Nya användningsområden**

Be eleverna slå upp elevhäftet (sid 18). I den här övningen gäller det att utifrån vardagsföremål komma på nya användningsområden. Låt eleverna arbeta med en av följande produkter: penna, gem eller tegelsten. Låt eleverna skriva individuellt under 2 minuter och sedan delge varandra parvis innan ni har dialog i helklass.

Övning:**Slumpordstekniken**

Slumpordstekniken är en teknik för att skapa nya idéer. Tekniken bygger på att låta hjärnan göra hopp för att komma på nya idéer med utgångspunkt i ett problem. Till exempel snorkel och lektion. Vad kommer du att tänka på? Kanske en dyklektion? Hur går det att dyka ner på olika ställen under en lektion för att belysa ett ämne? Kanske ska lektionen göra rejäla djupdykning i ämnet eller kanske bara snorkla på ytan och få en överblick av ett stort område. Associerandet kan fortsätta i oändlighet och det allra viktigaste är att inte värdera de idéer som dyker upp. Först kan ni göra övningen gemensamt på tavlan med ett slumpord. Ge dem det första ordet till exempel mugg, de flesta börjar tänka temugg eller kaffemugg. Sen får de det andra ordet "barn" och hjärnan börjar leta efter en mugg som passar barn. Sen byter vi ut ordet barn mot

”hjul” och hjärnan får jobba vidare. Tillåt så många idéer som möjligt att komma fram. Ägna max 2 minuter åt varje slumpord.

För att genomföra övningen med dina elever behöver du klippa isär korten. Låt eleverna sitta i sina grupper och uppmuntra dem att delge varandra idéer som dyker upp.

Ge alla eleverna ett blått kort och sedan får de ett grönt kort. Börjar associera i gruppen, vilka idéer uppstår. Efter 2 minuter skickar de vidare det gröna kortet och alla får ett nytt slumpord. Nu kan nya idéer skapas. Fortsätt tills de gröna korten har gått hela varvet. Eleverna dokumenterar sitt egen favoritkombination i elevhäftet (sid 18).

Aktivitetshuset: Utveckla & projektera

Fokusera på aktivitetshuset och be någon elev att berätta hur gruppen tänkte vid förra tillfället kring sina lösningar och hur deras marknadsundersökning har bidragit till fler idéer eller justering av idéer.

Steg 4 - Aktivitetshusets namn, läge, innehåll och verksamhet

Förklara för eleverna att de inte kommer att få igenom alla sina idéer men det är viktigt att kunna lyssna på varandra när man jobbar i team och att tillsammans kompromissa för att få fram de bästa idéerna. Ge dem ytterligare tid till att fokusera på aktivitetshuset. Var är bästa läge för huset? Vad ska det innehålla? Hur ska det se ut? Ska det vara fullt av energi eller lugn och stilla? Be eleverna notera i sina elevhäften vad de kommit fram till (sid 19).

Steg 5 - Planritning

Nu är det dags att göra verklighet av idéer och tankar! Dela ut planritningarna och säg att eleverna får välja om de vill rita upp huset på den helt tomma sidan eller på rutnätet. Gör det som känns enklast!

Ge grupperna tid att rita upp sitt aktivitetshus på planritningen, så detaljerat som möjligt. Låt dem dela in huset i olika rum, rita in fönster, dörrar, möbler och annat som de vill ha med. (De som vill arbeta vidare får gärna bygga modeller av aktivitetshuset.)

Gå runt bland grupperna och ställ frågor om hur de tänker och uppmuntra till att alla i gruppen får komma till tals och bidra med något. Se till att de behåller fokus på målgruppens behov i allmänhet och inte bara sina egna. Målet är ju att så många som möjligt ska trivas där!

Sammanfattning och reflektion

Nu ska eleverna ta fram sina elevhäften igen. Be dem skriva sina reflektioner individuellt (sid 19).

Berätta för eleverna att under nästa modul ska de få träna på att presentera olika idéer. Då ska de använda sin kreativitet till att göra reklamslag eller presentera

sina produkter på andra sätt. Varför är det viktigt att det finns grupper med kreativa människor i ett samhälle? Människors kreativitet är en mycket viktig resurs. Inga kreativa människor – inga smarta lösningar! Understryk att kreativitet kan tränas upp och att ju mer man tränar, desto bättre blir man.

Tips

Arkitektur

Dela ut planritningar till eleverna och låt dem komma med konkreta förslag på olika projekt där det finns ett tydligt behov som ska uppfyllas.

Galna idéer

Låt eleverna leta efter den tokigaste eller mest ovanliga produkt/företag som de kan hitta. Be dem att utvärdera om det är en produkt som någon skulle vilja köpa. Vad var entreprenörens syfte med produkten?

Patent

Berätta om patent och hur de fungerar. Låt eleverna leta sig fram till Patent- och registreringsverket, priv.se, där alla svenska patent ligger samlade. Där kan de göra snabba patentsökningar på spännande produkter. Låt dem sedan berätta om produkter som de skulle vilja ta patent på och diskutera om de tror att de kan bli framgångsrika.

Modul 4:

Presentera sina idéer

I den här modulen kommer eleverna få visa att de kan presentera sina idéer. De ska få göra ett reklaminslag av en produkt eller idé. Eleverna kommer att få arbetsuppgifter i förberedelsen och i genomförandet som gör att de får träning i att göra en snabb bedömning av vad de vill presentera, hur presentationen ska gå till och vem i teamet som är bra på vad.

Eleverna blir medvetna om

- hur man kan samarbeta för att ta fram en presentation,
- att tänka kreativt i sättet att förmedla ett budskap på,
- hur man kan presentera en idé.

Material till modulen:

- Lärarhandledning
- Elevhäften
- Entreprenörskapsplakat
- Det kan inte vara sant! (kort)
- Papper, sax, tejp med mera (finns ej med i materialet)
- Eventuellt IT-verktyg

Förarbete

Läs igenom och planera modulen. Tänk igenom vad som finns idag i reklamväg – både bra och dåligt. Förbered ett par exempel som du kan använda för att motivera eleverna till att komma igång med sina presentationer. Välj gärna exempel som du tror att eleverna känner igen. Fundera på om skolan gör något för att marknadsföra sig och berätta lite om det arbetet. Eleverna ska arbeta i sina grupper. Planera kring vilka möjligheter som finns tillgängliga för eleverna i fråga om resurser och redovisningsformer: media, material, lokaler, tid och personal.

Introduktion

Fråga eleverna om de vet vad marknadsföring är. Fråga om de har något exempel på bra marknadsföring av en vara eller tjänst. Berätta eventuellt lite om hur skolan marknadsför sig. Vad är viktigast: varan/tjänsten i sig eller hur man presenterar den? Be eleverna komma med några reflektioner. Varje människa exponeras varje dag för väldigt många reklambudskap. Vilka är det som fastnar? De bra? De dåliga? Varför är det så? För en diskussion om de exempel som du har förberett.

Det gäller att kommunicera sina idéer på tydliga och övertygande sätt. Det sker ständiga mer eller mindre lyckade försök kring detta till exempel på TV, inom politiken och reklam eller i kommunikationen i klassrummet. Gå igenom texten kring budskap i elevhäftet (sid 22).

Prata med eleverna om att budskapet i kommunikation/marknadsföring ofta tar olika uttryck, allt efter vad man anser är mest ändamålsenligt. Först ska de få göra en övning och få verktyg för att bygga upp en presentation av sitt budskap och sedan ska eleverna presentera sina aktivitetshus på bästa sätt.

kreativ

företagsa

MOTIVERAD

IDÉRIK

Övning:

Det kan inte vara sant!

Steg 1 - Introducera uppgiften

Berätta för eleverna att de nu ska göra reklam för olika produkter. Eleverna arbetar i sin grupper. Varje grupp får ett Det kan inte vara sant!-kort.

Steg 2 – Förklara korten

Förklara att varje kort består av en beskrivning av en produkt som gruppen ska göra reklam för. Be eleverna att i 5 minuter prata ihop sig om produkten. Vilken är målgruppen? Vem kommer att köpa produkten?

Steg 3 - Hur ska vi presentera vår idé?

Nu är det dags för eleverna att tänka ut hur de bäst kan presentera sin idé. Vid marknadsföring är viktigt att ha koll på vilket budskap som ska förmedlas. I elevhäftet beskrivs; känslomässigt, moraliskt och ekonomiskt budskap, be eleverna fundera över vilket som blir deras huvudbudskap.

I elevhäftet (sid 24) får eleverna stödfrågor för att bygga upp en bra berättelse. Börja med att svara på frågorna för att sedan gå vidare med att bygga upp presentationen.

När man bygger upp en presentation är det viktigt att veta vad man vill förmedla – Vad är slutpoängen? Hur kan slutpoängen exemplifieras? I uppbyggnaden behöver man fundera på vilka drivkrafter som finns kring varan/tjänsten. Vilka motstånd som måste övervinnas och vilka insikter som behöver förmedlas.

Ge eleverna en bestämd tid att välja formen för sin presentation eller berätta hur du tänker att presentationerna ska gå till. Det finns många möjligheter: sång, monolog, teater, film, sketch och så vidare. Tänk på målgruppen! Presentationen ska vara tydlig med vilken vara/tjänst som säljs och vem den vänder sig till.

Steg 4 - Presentation i grupp

Låt en grupp presentera åt gången. Ställ gärna positivt laddade frågor till varje grupp när de är färdiga med presentationen. Applåd!

Steg 5 - Finns produkten på riktigt!

Samla in korten. Låt eleverna gissa om produkterna finns på riktigt eller inte.

Facit:

Vakna pigg

En entreprenör från Storbritannien skapade den här produkten som nu säljs över hela världen.

Spray-on-strumpbyxor

Den här produkten kommer från Japan men finns över hela världen. Till skillnad från strumpbyxor så får du aldrig maskor!

Stövlar som inte stinker

AgION Thechnologies skapade detta silverbaserade antimikrobiella foder som används i skor för att undvika illaluktande fötter. Den här produkten blev en av Time Magazines Innovations of the year 2001.

Lera på sprayburk

Den här produkten kom till för att hjälpa ägare till stadsjeepar att lura andra att tro att de faktiskt har varit ute med bilen på ett riktigt off-road-äventyr.

Evighetsmålarfärg

Det finns inte just nu!

Ögonglobsunderhållning

Inte ännu!

Steg 6 - Presentation

Eleverna ska nu förbereda en presentation av sitt aktivitetshus för klassen (eller varför inte bjuda in flera klasser på skolan, kommunala tjänstemän eller politiker). Be eleverna gå till sina grupper. Nu är det dags för eleverna att tänka ut hur man bäst presenterar sina idéer. Det är viktigt att både samarbeta och dela upp arbetsuppgifterna mellan sig.

Låt eleverna planera sin presentation. Vem gör vad?
Hur använder ni varandras starka sidor?

Presentationen ska ge svar på:

- aktivitetshusets namn och läge
- vilken verksamhet som ska bedrivas i aktivitetshuset
- vilket problem/behov verksamheten löser
- varför aktivitetshuset är bra för individer, grupper och samhället
- hur aktivitetshuset ska se ut

Tänk även på att:

- Kortfattat berätta om planritningarna och visa en eventuell modell.
- Vilka budskap använder ni? Känslomässiga, moraliska eller ekonomiska? Det går att kombinera flera.
- Vad är det bästa med ert aktivitetshus?
- Vad är det mest kreativa eller nyskapande med aktivitetshuset?
- Vilka är era 3 starkaste argument?

När ni bygger upp er presentation så börja med att fastställa slutpoängen. Fundera på exempel där ni tydliggör slutpoängen. Vad är drivkraften i er berättelse? Vilket motstånd/hinder/problem kan ni se? Vilka insikter som löser problemet kan ni se?

Ge eleverna ramar utifrån tid och vilka former för presentationerna. Det finns många möjligheter: sång, monolog, teater, film, sketch och så vidare. Tänk på målgruppen!

Sammanfattning och reflektion

När alla grupperna har gjort sina presentationer knyter du ihop säcken och sammanfattar modulen. Rikta uppmärksamheten mot entreprenörskapsplakatet och fråga om de har fått träning i att presentera sina produkter.

Fråga om detta är en kompetens som de tror att de kommer att ha användning av senare i livet. När kan det vara bra att kunna presentera sig själv och sina idéer? Be eleverna att skriva sina reflektioner i elevhäften (sid 27).

Tips

Skriv till lokalpressen

Eleverna kan avsluta arbetet med aktivitetshuset med att skriva en argumenterande text till lokalpressen. I insändaren beskriver de behoven som ungdomar har och hur det nya aktivitetshuset skulle kunna möta detta.

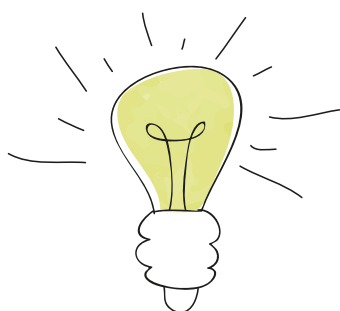
Marknadsföra skolan

Ge eleverna i uppdrag att de nu ska locka fler elever till sin skola och de ska vända sig till ungdomar som inte kommer börja på skolan av naturliga skäl, till exempel för att de bor långt bort. Låt dem diskutera i grupper hur de ska nå målgruppen och vilka styrkor som skolan har.

Resultatet kan de skriva ihop i en annons eller spela in på film som sedan kan användas på skolans eller kommunens hemsida.

Kollage

Ge eleverna en bunt med tidningar och låt dem bläddra igenom tidningarna för att leta efter företag, karriärer, förebilder, behov, entreprenörer, varor, tjänster, möjligheter och annonser som intresserar dem eller relaterar till deras egna drömmar i livet. Låt varje elev göra ett kollage.

Tilläggsaktivitet

Idéer som gör det möjligt

Idéer som gör det möjligt är en tilläggsaktivitet till läromedlet *Se möjligheterna*. Aktiviteten ger eleverna möjlighet att fördjupa sin entreprenöriella förmågor och visa upp sina slutprodukter i ett utställningssammanhang. Förmågorna kan de dra nytta av i samtliga ämnen och kan ge ökad målpuppfyllelse. *Idéer som gör det möjligt* är en process som vi sett skapat drivkraft och motivation hos eleverna. Eleverna arbetar strukturerat genom en process där de får bilden av hur det kan se ut när man går från idé till prototyp. Arbetet avslutas med en utställning på skolan eller gemensamt med några skolor på lämplig plats, till exempel kommunhus eller ihop med företagarföreningen på orten eller ett centralt museum.

Materialet används som en guide genom de fem steg som ska genomföras.

Tanken är att elevgrupperna ska ta fram sina egna idéer/ uppfinningar, göra en prototyp/skiss och presentera idén. Det finns gott om utrymme för dig som lärare att göra ditt egna avtryck och tänka nytt. Givetvis går det att lägga till moment om man önskar.

I *Idéer som gör det möjligt* arbetar eleverna i fem steg:

- Vad är en uppfinning?
- Kom på en idé
- Idébeskrivning, logga & slogan
- Skiss & prototyp
- Presentation & utställning

Som lärare ser du en tydlig koppling till Lgr 11 kapitel 1 och 2. Du kommer även lätt att kunna fokusera på ämneskunskaper och centralt innehåll i specifika ämnen beroende på vart du lägger ditt fokus.

Du sätter själv tidsramarna och har möjlighet att väva in stora delar av läroplanens centrala innehåll samt i stor utsträckning arbeta med att utveckla elevernas förmågor. Det finns skolor som arbetat med det parallellt med övrigt skolarbete under några veckor eller mer koncentrerat under kortare tid. Vi har även sett skolor som genomfört arbetet under en temavecka.

För mer information kring arbetsgången, lärarhandledning och elevhäften gå in på ungforetagsamhet.se.

Modul 5:

Drivkraft & samarbete

I vårt moderna samhälle ändrar sig arbetslivet snabbt. Nya yrken och utmaningar uppstår, några försvinner helt och andra utvecklas eller förändras. Vi måste vara inställda på förändring genom hela livet och allt fler av oss kommer att byta jobb många gånger under våra yrkesverksamma år. För att kunna göra de rätta utbildnings- och karriärsvalen är det viktigt att tidigt börja bli medveten om sina färdigheter, intressen och värderingar. I den här modulen ska eleverna få arbeta med just detta. Fokus kommer att ligga på att öka medvetenheten av sina starka sidor, vikten av att sätta upp mål och tron på att man klarar att nå dem. Eleverna kommer alltså att träna på att reflektera kring sina förmågor och sig själv utifrån arbetet med *Se möjligheterna*.

Eleverna blir medvetna om

- egna färdigheter, intressen och värderingar,
- hur man ger uttryck för vad man är bra på,
- hur man kan ge någon feedback,
- hur man lockar fram och ser positiva sidor hos andra.

Förarbete

I den här modulen ska eleverna göra sitt eget profilkort som de kommer att ha nytta av vid senare utbildnings- och karriärsval. Detta är en viktig modul som går ut på att reflektera över sin egen självkänedom och sina framtidsdrömmar. Eleverna ska också träna sig på att se positiva sidor hos andra. Tänk igenom och prata om vad du drömde om att jobba med när du var i deras ålder.

Hur har yrkeslivet ändrats sedan dess? Vilka kompetenser är viktiga idag? Tänk också igenom hur du kan motivera eleverna till att säga positiva saker om sig själva och inte minst hur de kan locka fram positiva sidor hos varandra.

Material till modulen:

- Lärarhandledning
- Entreprenörskapsplakat
- Entreprenörskort
- Elevhäften

Den som vill kan återkoppla till tilläggsaktiviteten *It's My Future*.

Introduktion

Ge eleverna tid till att fundera över vad de tycker att de har lärt sig när de har jobbat med *Se möjligheterna*. Diskutera sedan detta i helklass och skriv upp några stödord på tavlan. Kommentera gärna några av deras synpunkter och hänvisa till entreprenörskapsplakatet om det är aktuellt. Säg till eleverna att för att kunna lyckas, är det bra om man vet vad man vill lyckas med. Det är viktigt att sätta upp egna mål och det är viktigt att veta hur man tar sig dit.

Några av de mest avgörande beslut som eleverna kommer att ta i sitt liv gäller deras utbildning och karriär. Då är det också viktigt att ha god självkänedom för att kunna göra bra val.

företagsam

MOTIVERAD

kreativ

IDÉRIK

Övning:

Min entreprenörsprofil

För att lyckas att förverkliga idéer krävs förmågan att kunna driva igenom sina idéer och att samarbeta med olika människor. Nu får eleverna tillfälle att reflektera kring sin egen roll och vilka entreprenöriella förmågor de har.

Steg 1 - Reflektera

Eleverna börjar med att reflektera runt hur de visar sina drivkrafter och hur samarbetet har fungerat under arbetet med *Se möjligheterna* i elevhäftet (sid 30).

Steg 2 - Matris

Eleverna gör en självskattning kring hur de visat sina entreprenöriella förmågor i arbetet med *Se möjligheterna* utifrån matrisen i elevhäftet (sid 31). Matrisen motsvarar den du har i början av lärarhandledningen. Här kan du sedan som lärare skriva en kommentar och ha det som underlag vid bedömning och betygsättning.

Steg 3 - Fyll i profilkort

Eleverna fyller i sina personliga profilkort i elevhäftet (sid 32).

Steg 4 - Positiva kommentarer

Be eleverna att ställa sina stolar i en ring och lägga sina häften med baksidan upp och namn ifyllt på varsin stol. Be alla att ta ett steg åt vänster och sedan fylla i en positiv kommentar om ägaren till häftet som ligger där. Därefter flyttar de sig vidare ett steg till vänster och gör samma sak där och så vidare. Fortsätt tills alla har skrivit en positiv sak om alla i klassen. Understryk att alla kommentarer ska vara positiva och säg att en av förutsättningarna för att bli det man vill, är att man är bra på att se positiva sidor hos människor man träffar. Det är våra positiva sidor som gör ett bra team!

När alla är klara ber du dem att sätta sig ner, läsa det som står och njuta av de positiva kommentarerna de har fått.

Säg att de kan spara det här häftet. Det kan vara bra att ha och titta tillbaka på vid många tillfällen i livet när du står inför nya val och utmaningar.

Känner du att du har en otrygg klass kan det vara bra att samla in häftena och kolla igenom kommentarerna innan eleverna får tillbaka dem.

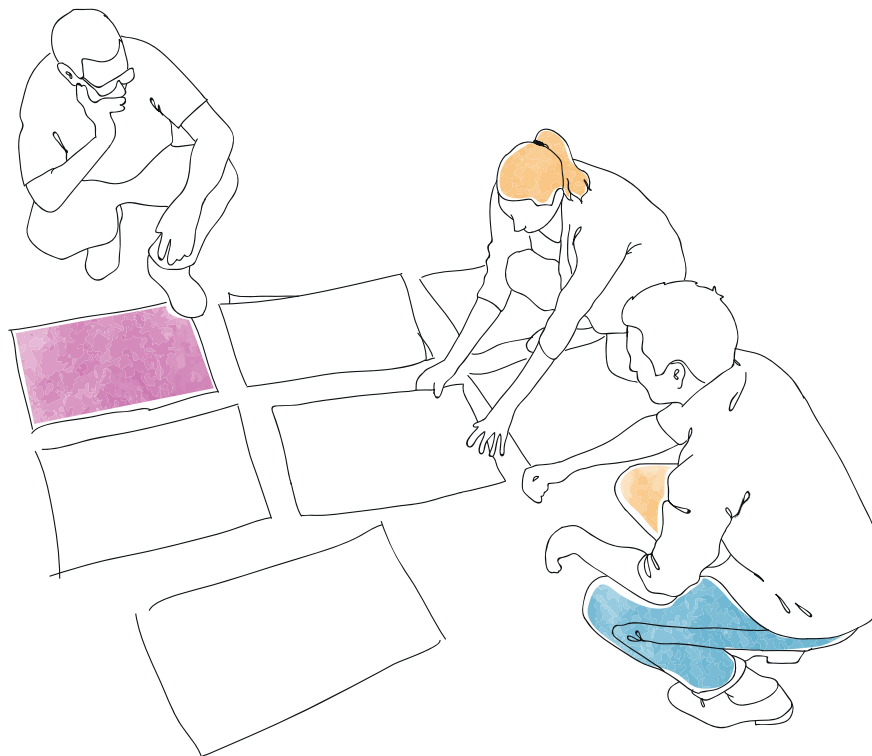
Steg 5 - Entreprenörer

Presentera entreprenörerna på entreprenörskorten. Detta är unga människor som är entreprenörer och som tagit sina idéer från tankar till verklighet och idag driver de egna företag. Återgå gärna till filmerna i *It's My Future*. Betona för eleverna att alla kan förverkliga sin drömmar.

Sätt upp alla entreprenörskort på väggen runt om i klassrummet och låt eleverna gå runt och titta på dem. Be dem att läsa på korten och leta efter saker som liknar eller inspirerar dem själva. Be alla att välja en favorit (det går bra om flera väljer samma) och ställa sig bredvid det kortet. Låt var och en berätta varför de valt just den personen och på vilket sätt personen liknar och inspirerar dem. När alla har fått berätta, ber du dem att sätta sig igen och du kan påminna dem om att många av dessa entreprenörer var unga när de började identifiera sina entreprenöriella kompetenser och när de kom på vad de ville göra i sitt liv. Förklara för eleverna att var och en av dem kan uppnå det de drömmer om och nå de mål de sätter upp. Bara de tror på sig själva!

Steg 6 - Framtiden

Avslutningsvis ska eleverna få fundera kring hur de kommer att presenteras i framtiden. Hur ser ditt profilkort ut när du är 22 år? Eleverna skriver i elevhäftet (sid 34). Uppmana dem att ta hjälp av förmågor och styrkor som de dokumenterat i tidigare steg och inte minst av vad kamraterna har skrivit. Delge gärna varandra i form av en liten utställning.

Sammanfattning och reflektion

Fråga eleverna hur det kändes att reflektera kring sina förmågor och sätta ord på sina egna starka sidor. Varför kan det upplevas vara svårt och jobbigt? Fråga dem varför de tror att det är viktigt att veta om dessa sidor när de till exempel ska söka jobb. Understryk att det kan vara smart att öva sig på att prata om sina starka sidor så att de känner sig bekväma med det. Fråga eleverna varför de tror att det är viktigt att se starka sidor hos varandra.

Understryk att det inte alltid är sina bästa vänner som de jobbar bäst tillsammans med, utan de som kompletterar dig bäst.

Du kan som avslutning berätta om vad du har lärt dig av eleverna och arbetet. Du kan utgå från entreprenörskapsplakatet och understryka vikten av att de egenskaper och förmågor ni har arbetat med under *Se möjligheterna*, alla är fullt möjliga att utveckla i och utanför skolan.

Tacka eleverna för samarbetet och att du hoppas att de har haft nytta av ert samarbete!

Tips

Tidning

Skapa en tidning om entreprenörskap. Eleverna kan göra reklam för sina affärsidéer och nya produktidéer och intervjua lokala entreprenörer (och varandra). De kan också visa resultat av egna marknadsundersökningar och redovisa vad skolpersonalen tycker om deras affärsidéer.

Skicka vidare

Be eleverna att komma på praktiska och roliga sätt att lära yngre barn om entreprenörer och entreprenörskap. Låt dem skapa ett spel, skriva en saga, spela in en film eller en låt om entreprenörer och deras drömmar.

Om det finns möjlighet kan de sedan få testa sin idé på yngre elever.

Bjud in Ung Företagsamhet

Be någon från Ung Företagsamhet i din region att komma och berätta om utbildningen UF- företagande. Då får eleverna information om hur arbetet kan fortsätta på gymnasiet. Kontaktuppgifter finns på ungforetagsamhet.se.

Ung Företagsamhet är en politiskt obunden, ideell utbildningsorganisation och är en del av den globala organisationen Junior Achievement. Sedan 1980 har vi utbildat gymnasieelever i entreprenörskap genom utbildningen UF-företagande. Sedan 2010 arbetar vi även på grundskolan. Ung Företagsamhet ger barn och ungdomar möjlighet att träna och utveckla sin kreativitet, företagsamhet och sitt entreprenörskap.

Ung Företagsamhet har tre läromedel för grundskolan *Vårt samhälle*, *Se möjligheterna* och *Min framtid och ekonomi* och utbildningen *UF-företagande* på gymnasiet. Dessutom finns ett alumninätverk bestående av före detta UF-företagare. Vi erbjuder läromedel, lärarhandledningar, fortbildning, bedömningsstöd, möjligheter till stipendier, utbyte med andra länder och inspiration för lärare och elever.

Vi finns över hela Sverige, från norr till söder, genom ett nationellt kansli och 24 regionala föreningar. Vi har över 100 engagerade medarbetare till hjälp för elever och lärare, och organisationen har en bred kompetens inom entreprenörskap. Organisationen stöds av offentliga medel och det privata näringslivet.

ungforetagsamhet.se